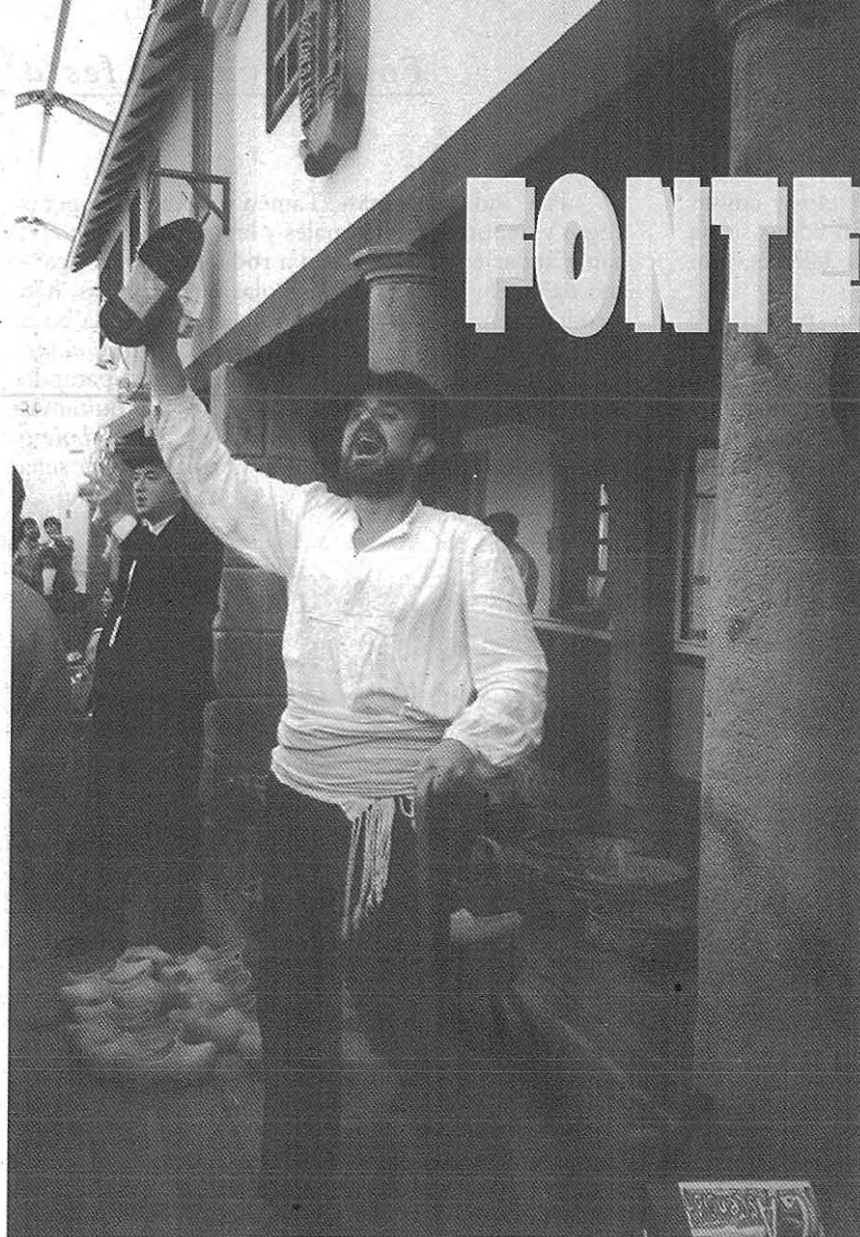

FONTENOVA

y a festa

↓ Rafael Cascudo Noceda

Como cada ano, dende hai us contos, el Grupo Fontenova prepara materiais pra representar. Y eso nun se fai d'un día pa outro, senón que precisa de reunióis, de xuntas nas que se

perfila lo que se vai trabayar y, despós, d'horas y horas pa felos, pa construír y, ás veces, pa desfer, porque lo que yes salíu nun yes presta. Lougo tein que representalo, como se d'actores se tratase, porque Fontenova recupera, elabora, investiga, crea y al final enséñanos cómo eran as cousas y os trabayos.

Fontenova é al mesmo tempo grupo folklórico y d'investigación etnográfica. A os sous compoñentes podedes velos ensayando a os sábados nel ximnasio del C.P. "Príncipe d'Asturias", beilando en algúa festa ou festival, buscando polos desváis, cabazos ou cabanóis das casas, restos etnográficos del noso pasao, montando en algún galpón as pezas previamente diseñadas, rascándoye a cotra y a podrez al escano que taba tirao nel galieiro de tía Manuela ou representandó úa cocía tradicional ou un mercao.

Son varias decenas de personas, úas novas y outras menos novas, úas con máis interés y agayo y outras deixándose levar polos cabezaleiros, que *perden* —ou *ganan*— muito del sou tempo libre nestas

enxoiras, sin paga nin nada que se ye pareza, pro esmolidas polo sou, polo noso, pola súa xente y polas súas cousas, por recuperar os costumes, por enseñar neste mundo das présas y del estrés diario lo que foi a vida y os materiais da xente da nosa terra. Al cabo, por recuperar pa nosoutros, al final del siglo y del milenio, lo que foi a vida dos nosos padres, bolos y tatarabolos, remontándose a algo tan cercano, pro al mesmo tempo tan lonxe, como os empezos d'este siglo XX.

Y nosoutros sempre esperamos sabicheiros conocer os detalles de lo que van fer este ano, como lo esperamos el ano pasao y os anteriores. Y sempre nos sorprenden gratamente y nos fain pasar bus momentos véndoyes actuar y representar, porque lo

sou nun é sólo recuperar os tarecos, oxetos y cousas d'antias, senón que tamén nos enseñan cómo se fía con elos, cómo se trabayaba nas cocías, talleres, prazas ou corradas.

Este ano el trabayo que levaron primeiro á Ascensión a Uviedo y que lougo nos van enseñar en Tapia, titúlase *A Festa*. Con este título tan lúdico, tan de folixa, parece que nos van sorprender fendo algo que saben fer muito ben: beilar, al son das gaitas, tambores y pandeiros. Pro non, qué va. A espresión *A Festa* pa elos quer dicir muito máis. Quer dicir recu-

Pro inda hai más. Tamén queren recuperar xogos y deportes tradicionais y han a xugar á *patefa*, han a andar en anducas, han a rodar os aros col gancho da cocía, han a xugar ás bolas ou ás chapas, han a rodar pionzas, han a tirar as fichas dentro da boca da ra ou quén sabe se algúa pedrequíu cuas *tirafondas*.

Y tamén han a beilar os sous bailes, recuperando el floclore y enseñándonos a todos os que quíramos participar el *cario*, os *cachetíos* ou el famoso *bolero* que sempre castiga con un bon berrido al que seña último.

Y todo esto al redor d'úa das señas d'identidá de Tapia y, en parte, porque elos la tomaron como nome y bandeira y la levan por todos os laos con orgullo y con muito cariño: *A Fontenova*. Porque han a ter úa reprodución da famosa fonte de Tapia, esa fonte tan especial pola que todos os tapiegos sinten muito apego y qu'a bon seguro nun esqueicen qu'algúa vez s'encaramaron na súa parede de pedra y, pasando os pes con cuidadín por derriba dos ferros, achegáronse hasta algún dos sous caños pa beber el augua que mana d'elos. Esa fonte que deu de beber a todo Tapia

Un grupo de nenas vendendo dulces nel mercao que Fontenova levóu el ano pasao á Ascensión en Uviedo.

peración d'un mercao unde nun van faltar elementos del ano pasao y elementos novos. Quero recordar os postos de venta de frutas y verduras, os de pan, os de queixos y quesos, os de mel, os de filo y la, os de pescao... Han a tar os artesanos galocheiros, ferreiros, cesteiros, barbeiros... Han parecer por alí os que s'aprovetan da búa fe da xente y yes venden romedios pa todo, os copleiros, os baruyeiros que saben de todo y que che ofrecen el augua da Fonte del Outeiro como se fose el romedio que cura todo y ademáis de curar ponte máis guapo, máis alto y máis forte. Vai haber un chigre y entoncias acordarémonos de Candosa, ou del de Porcía, de Xanín ou d'aquel peisanín que vía dende L'Esquilo.

Y, cómo non, aquilo que sempre esperáramos os máis pequenos: os postíos d'avellanas, cacagüetes ou galletías d'anís, y entoncias pensaremos na Pintora, na Carbueira y en todas aquelas muerías qu'iban de festa en festa ofrecendo as lambuadas que tanto aprecian os pequenos y que, se nun taban, aunque houbera orquesta, xa nun era festa.

dende el siglo XIX y que, como dice Diego de Servando nel sou *Callejero*, taba alí condo inda nin se pensara en fer a traída, mandada fer pol noso benefactor D. Fernando Fernández Casariego y lougo remodelada por D. José de Patega. Pos ben, tamén imos a ter úa reprodución da nosa fonte y, condo el idea y el diseño parten de Carlos García, el maestro, seguro qu'ha a ser úa fiel reprodución da real.

Us xa fomos velos a Uviedo pro outros han a velos en Tapia nel brao y seguro, seguro, que todos nos imos a sentir orgullosos de ter nel conceyo un peteiro de xente como os de Fontenova.

Cómo non, aproveto el ocasión pa dicir que botamos en falta el poder ter un Museo Etnográfico na vila al cuidao d'esta xente y unde se podan enseñar d'un xeito permanente todos os sous trabayos y as súas recuperacións. Outros poblos y vilas pequenas teinlo. Nosoutros necesitámolo y pidimos a quen poda ter a forza ou el poder de consiguilo que nun espere máis, que yes día a todas estas personas agayosas un sito unde amostrarnos a súas cousas.